

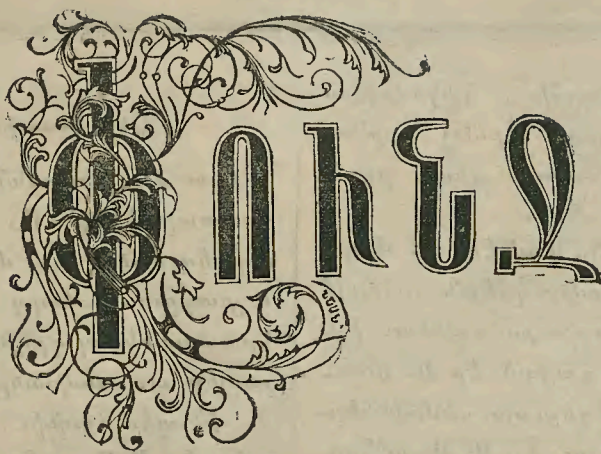
1. Փոստը 20 ԲԵՐԵՇԱԲԵԻ Լ. ՇԱԲԱԹ օրերը կը հրատարակուի :

2. Տարեկան բաժանորդագրեն է միայն ջրա արծաթ մեծիս կանխիկ վճարելի , քի՛ մայրաքաղաքիս և իւր արտաքինաց և քի՛ գաւառաց համար :

3. Վեց և երեք ամսոց համար այ բաժաւ նորդ կընդունուի :

4. Տեղական և գաւառական քրատարուքեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :

5. Հատը մէկ դրը մեծիս , և կը գտնուի մասնաւորապէս Պանդէ գաբու Սուճի Պոզուս աղայի խանութը :

6. Ծանուցման տուրք 3 դրը է մէկ ազամի համար : Աւելի ամսն կրնայ աւելի անգամներու համար :

7. Խմբագրութեան վերաբերեալ որեւէ զիբ աղբիւրի առ Տնօրէն - Տէր Լ. Ա. Ալաւաճեան և Պոյիս Պալքը բազար Նաճիյի խան վերի յարկ թիւ 16

ADRESSE

H. S. Adjadjian

Directeur du Journal Armenien POUNTCHE
16 Nafie Han. Balouk Bazar Constantinople.

Թիւ 1573

ՇԱԲԱԹ

1884 ՄԱՅԻՍ 9

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՆՈՐ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ

Ս. ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

1866 թ. Դեկտեմբեր 17

(Տէ. Բէ. 1572)

Կաթողիկոսական Յանձնաժողովը այն պատասխանագիրն ուր յիշեցնելով Սեդրայի ժողովոյ ներկայանալի Հայրապետական ընտրելուց ցանկը պատրաստուելու համար Եկեղեցական վիճակային (Համադումար) ժողովոյ գումարման նախապատրաստութեանց կը ձեռնարկէ : Ուստի մէկ կողմանէ իւր որոշմամբ իւր անդամակիցներէն Տ. Ներսէս Եպիսկոպոս Վարդապետ Սեթեան նախագահութեամբ Տ. Պոզուս Բ. Պատրիարքի , ի Մայր Աթոռ ի Ս. Էջմիածին , յԱղթամար և ի Սիս ձեռնադրեալ Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ յամենայն տեղիս գտնուած բոլոր Եպիսկոպոս պաշտօնէից յուսկը կը պատրաստեն , որոց թիւը նոյն ատեն ընդամենը քառասուն և իննի կը յանդի , և միւս կողմանէ ալ ըստ որում ամենայն Հայոց Հայրապետի նորոգ ընտրութեան խնդիրը հանրական և կարեւոր , հետեւեալէն և ընտրելուց ցանկի պատրաստութեան մասնակցելու համար Աղթամարայ և Սոյ Տեղապահներն և Երուսաղէմի Պատրիարքը կը հրաւիրէ որ յանուն իրենց միաբանութեան և վիճակաց ի կոստանդնուպոլիս գտնուող Եկեղեցականներէն մէկ մէկ փոխանորդ կարգեն , նաեւ Աղբային Սահմանադրութեան 29-րդ յօդուածին դրամադրութեան համաձայն շրջակայ Պրուսայի , Նիկիոյ , Կոստանայի , Պանտրմայի , Ռոտոսթոյի և Տրապիզոնի գաւառաց առաջնորդներն և Արմաշու վանից Վանահայրը կը հրաւիրէ , որ Յուլիս ամսոյ սկիզբները ներկայ գտնուին ի կոստանդնուպոլիս , որպէս զի գումարելի Եկեղեցական վիճակային ժողովոյն ներկայ գտնուելով մաս-

նակցին պատրաստուելիք Հայրապետական ընտրելուց ցանկին : Տ. Պոզուս Բ. Պատրիարք կը յայտնէ Կաթողիկոսական յանձնաժողովոյ թէ՛ « Նիկիոյ և Աղթամարայ Աթոռներուն վիճակը որ աւուր վատթարանալու վրայ է , և ըստ վկայութեան Տեղապահ Եպիսկոպոսաց եթէ որ առաջ Սոյն Աթոռոց գահակալները չընտրուին՝ նոյն վիճակաց աղբայնոց մէջ չլիթութիւն , պառակտում և միջեւ անգամ կրօնափոխութեան վտանգ կրնայ պատահել » : Յանձնաժողովը նկատողութեան առնելով հանդերձ թէ Աղբային ժողովը Աղթամարայ և Սոյ Կաթողիկոսաց ընտրութիւնն ամենայն Հայոց Հայրապետի ընտրութեան վերջը կատարել որոշած է , բայց Պատրիարքին սոյն յայտարարութեան վրայ Աղթամարայ և Սոյ անմիջական անորէնութեան կարօտ կացութեան առջեւ կը պարտաւորի խնդիրն Եկեղեցական վիճակային ժողովոյ ատենը հանել առաջարկելով որ՝ եթէ պատշաճ կը գտնուի ի քննին առնու , և նախ ինքնին տիր Տ. Խաչատուր և Տ. Նիկողայոս Կաթողիկոսաց նկատմամբ իւր վճիռը տայ , և ապա յանուն նոյն աթոռոց միաբանութեան փոխանորդաւոր և միայն այս մէկ անգամի համար Աղթամարայ և Սոյ զատ զատ երեքական ընտրելուց ցանկ պատրաստէ , և ստորագրեալ տեղեկագրով ներկայացնէ Աղբային ժողովոյ :

Ըստ այսմ հրաւիրանաց Կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյն Աղթամարայ Տեղապահը՝ Տ. Իգնատիոս Եպիսկոպոս Առաջնորդն Վանայ , փոխանորդ կը կարգէ զՏ. Յովհաննէս Վարդապետ Սեթեան , Սոյ Տեղապահը՝ Տ. Մկրտիչ Եպիսկոպոս (*) Այնթապցի , փոխանորդ կը կարգէ զՏ. Ներսէս Եպիսկոպոս Վարդապետեան և Երուսաղէմի Պատրիարք Տ.

(*) Այս Եպիսկոպոսը կրօնափոխութեան դիմելով թողած է այժմ Հայաստանեայց սուրբ Եկեղեցին և բողոքական եղած :

Եսայի Արքեպիսկոպոս փոխանորդ կը կարգէ իւր ի կոստանդնուպոլիս գտնուող միաբաններէն զՏ. Սիմոն Վարդապետ Սեթեան (*) (1867ին Եպիսկոպոս ձեռնադրուած է ի Ս. Էջմիածին) : Նմանապէս Բայ ի Պրուսայի Առաջնորդէն , որ էր այժմեան Տ. Տ. Գեորգ Գ. Հայրապետն Հայոց , հրաւիրեալ միւս Առաջնորդներն և Արմաշու Վանահայրն եւս ուր յիշեալ ժամանակին կը հասնին ի կոստանդնուպոլիս :

Եկեղեցական վիճակային ժողովը կը գումարի 1866 Յուլիս 12 երկուշաբթի օր Պատրիարքական Մայր Եկեղեցւոյ մէջ , ուր բաց ի Մայրաքաղաքիս Եկեղեցւոց Քարոզիչ Վարդապետներէն և Աւագ ու Աթոռակալ Քահանաներէն ներկայ կը գտնուին ,

Տ. Պոզուս Արքեպիսկոպոս Թարթուսեան , Պատրիարք Հայոց Կոստանդնուպոլսոյ , որ կը նախագահէ ժողովոյն :

Տ. Թադէոս Եպիսկոպոս Առաջնորդ Ռոտոսթոյի :

Տ. Յովսէփ Եպիսկոպոս Առաջնորդ Կոստանայի

Տ. Նիկողայոս Եպիսկոպոս փոխ Առաջնորդ Նիկիոյ (1873ին Պատրիարքական Տեղապահ) ,

Տ. Մեսրոպ Եպիսկոպոս Առաջնորդ Տրապիզոնի , (1869ին Առաջնորդ Եգիպտոսի)

Տ. Յովհաննէս Եպիսկոպոս Երեսեան Առաջնորդ Պանտրմայի

Տ. Արիստակէս Եպիսկոպոս Քարոզիչ Նոր-Թաղի յիւսկիւտար .

Տ. Յովհաննէս Եպիսկոպոս Կապուտիկեան քարոզիչ Միջազիւղի

Տ. Ներսէս Եպիսկոպոս Վարդապետեան Քարոզիչ Խաղիւղի և փոխանորդ Սոյ ,

(*) Երուսաղէմի Պատրիարքը Յանձնաժողովը հրաւիրելու ուղի պատահականաբար ըլլալով յանուն իւր միաբանութեան կարգած փոխանորդը՝ Տ. Սիմոն Վարդապետ Սեթեան , Եկեղեցական վիճակային ժողովոյ մէջ պատրաստուած Հայրապետական ընտրելուց ցանկի պատրաստութեան չէ կըրցած մասնակցել , բայց Աղբային ժողովոյ մէջ կատարուած ընտրութեան մասնակցած է :

Տ. Յովհաննէս Վարդապետ Սեթեան քարոզիչ Քուզկունճուքի և փոխանորդ Աղթամարայ ,

Տ. Եփրեմ Վարդապետ Վանահայր Արմաշու Վանից

Տ. Մկրտիչ Վարդապետ Խրիմեան Վանահայր Վարդապետ և Մըշոյ Գլակայ Վանից :

Ընդ ամենը քառասուն և երկու հոգի :

Եկեղեցական վիճակային ժողովը Կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ պատրաստուել տուած քառասուն և ինն Եպիսկոպոսաց ընդհանուր յուսկէն գաղտնի քուէարկութեամբ Հայրապետական ընտրելուց հետեւեալ եօթանուն ցանկը կը պատրաստէ , որ է

Տ. Գեորգ Արքեպիսկոպոս Առաջնորդ Պրուսայի քուէ 31

Տ. Պոզուս Պատրիարք Արքեպիսկոպոս Կոստանդնուպոլսոյ քուէ 30

Տ. Իգնատիոս Արքեպիսկոպոս Առաջնորդ Վանայ քուէ 26

Տ. Թադէոս Արքեպիսկոպոս Առաջնորդ Ռոտոսթոյի քուէ 20

Տ. Արիստակէս Արքեպիսկոպոս Քարոզիչ Նոր-Թաղի յիւսկիւտար քուէ 19

Տ. Եսայի Պատրիարք Արքեպիսկոպոս Երուսաղէմի քուէ 18

Տ. Մակար Արքեպիսկոպոս Առաջնորդ Տիֆլիսի քուէ 16 :

Աւելցնելու ըստ առաջարկութեան Կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյն Աղթամարայ և Սոյ խնդրոց անցնելով Եկեղեցական վիճակային ժողովը նախ իւր վճիռը կուտայ և ապա անոնց համար եւս գաղտնի քուէարկութեամբ զատ զատ եւանուն ընտրելուց երկու ցանկ կը պատրաստէ : Ահա վճռոց բուն օրինակը հանդերձ ընտրելուց ցանկերով .

« Վիճակային Եկեղեցական ժողովն տեղեկանալով եթէ Խաչատուր Եպիսկոպոս Աղթամարայ հանգուցեալ Պետրոս Կաթողիկոսին կենդանութեան ատեն ինքզինքը անոր տեղ Կաթողիկոս օծել տուեր է , անվաւեր վճռեց անոր Կաթողիկոսութիւնը » :

« Նոյնպէս անվաւեր վճռեց Մըշոյ Նիկողոս Եպիսկոպոսին կա-

թուղթիկոսութիւնը, ըստ որում արժանաւորութիւնն չունենալով գիշեր ատեն դողն ի գողը առանց Ազգային հաւանութեան և կրօնափոխութեան արատով արատաւորեալ Եպիսկոպոսէ մը օծուելու յանդիման է և: (*)

« Ուստի եկեղեցական վիճակային ժողովս դադարի քուէարկութեամբ Ազգամարայ Աթոռոյն կաթողիկոսութեան ընտրելի նշանակեց հետեւեալ երեք արժանաւոր եկեղեցականները »:

« Յակոբ Եպիսկոպոս Թովուզեան քուէ 23 »

« Մկրտիչ Վարդապետ Խրիմեան քուէ 22 »

« Երեմիա Վարդապետ Բաղիշայ քուէ 29 »:

« Նոյնպէս Կիլիկիոյ Աթոռոյն կաթողիկոսութեան ընտրելի նշանակեց դարձեալ երեք արժանաւոր Եպիսկոպոս, որք են,

« Ներսէս Եպիսկոպոս Վարժապետեան քուէ 21

« Արիստակէս Եպիսկոպոս Ատանայի քուէ 17

« Յովհաննէս Եպիսկոպոս Եդեսեան քուէ 15 »: (**)

(Մասնաւոր յանձնարար)

Արմաշի Գեր. Վանահայրն քանի մ'օրէ հետէ մայրաքաղաքս կղանուի, և կաշխատի ձեռք բերել երկրագործական վարժարանին բացման համար պէտք եղած դրամագլուխն, որ է 500 լիրա: Կլսեմք, թէ Պօլսոյ քաղաքապետը

(*) Եկեղեցական վիճակային ժողովոյ գումարումէն — 1866 Յուլիս 12էն — մէկ երկու օր առաջ պատրիարքական ոչ պաշտօնական հրաւիրանօք Եպիսկոպոսները կը ժողովին ի խորհրդարան Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցոյն Վալարիոյ և Աղթամարայ ու Յոյ խնդրները նկատողութեան առնելով կը կանխեն նախ որոշում մը տալ թէ՛ Տ. Խաչատուրի և Տ. Նիկողայոսի կաթողիկոսութիւնն անվաւեր է: Ասի կը ցուցնէ որ նախ քան զգումարումն Եկեղեցական վիճակային ժողովոյն Աղթամարայ և Սոյ խնդրոց համար արուելիք վճիռն արդէն պատրաստուած է, և ժողովը վճռոյն կտարեալ պաշտօնական կերպարանք մը տալու համար միայն գումարուած:

(**) Եկեղեցական վիճակային ժողովոյ սոյն վճռադատութեան և ընտրելեաց ցանկերու պատրաստութեան ժողովոյ անդամներէն Նիկոմիդիոյ փոխ-Առաջնորդ Տ. Նիկողայոս Եպիսկոպոս չէ մասնակցած և Տեղեկադիրը չէ ստորագրած տուրիքով թէ՛ « նախ պէտք է յատենի սատ ամբողջականութեան լրջսենք, և սպաս վճիռ տանք »: Ամանք կըսեն թէ՛ Տ. Նիկողայոս Եպիսկոպոս ժամանակ մը աշակերտած ըլլալով ինքզինքն Յոյ կաթողիկոս օծել տուող Տ. Նիկողայոս Եպիսկոպոսին՝ չէ ուզած մասնակցել անոր համար տրուած վճռոյն և այս պատճառաւ Աղթամարայ խնդրոյն ալ չէ մասնակցած:

տութեան շնորհիւ, Նիկոմիդիա և հետեւաբար Արմաշ երթալ ուղղութեան ազատ պիտի ըլլան անցադիր առնել:

— Գեր. Տ. Մովսէս Ծ. Վարդապետ Կէօմիւկճեան շարաթօրը մայրաքաղաքս դարձաւ ինքնին ուր դացած էր Ս. Ստեփաննոս եկեղեցւոյն օծման ներկայ գտնուելու եւ Ս. Առաջնորդին աջակցելու համար:

— Մամիկոնեան մեծապատիւ Միքայէլ Էֆէնտի որ հրաժարած էր կրթական խորհրդականութեան պաշտօնէ, Ս. Պատրիարք Հօր բուռն թախանձանաց վրայ յանձն առաւ ժամանակ մ'ալ վարել նոյն պաշտօնը:

— Կիպրոսի Առաջնորդ Գեր. Տ. Զաքարիա Ծ. Վարդապետ մայրաքաղաքս կուգայ անձնական գործոց կարգադրութեան համար:

— Հինգշաբթի օրը Ս. Պատրիարքն բացաւ ազգային ժողովն՝ երկու ամիս եւս պատրիարքական պաշտօն վարելու խոստումն յիշելով և ազգային վիճակին վրայ կարճ ծանօթութիւն մը տալով: Ապա, ընդ առօրեայ ատեն նապետութեամբ Ղազարոսեան Գրիգորոստուր Էֆէնտիի, Ս. Պատրիարքին հրաժարման վերաբերեալ տեղեկագիրն կարգադրուելով, ժողովն ըստ եզրակացութեան տեղեկագրոյն՝ չընդունեց հրաժարականը, և վարչութեան յանձնեց՝ Ս. Պատրիարք Հօր հետ խորհրդակցել իւր քանի մը դիտողութեանց ու առաջարկութեանց վրայ և արդիւնքը տեղեկագրել ազգային ժողովին: Այս առաջարկութեանց վրայ արդէն ծանօթութիւն տուած եմք մեր « Ներքին Պատճառներ » վերնագրով յօդուածոյն մէջ: Ժողովը մէկ ամիսէն յետոյ նիստ ընել որոշեց, որպէս զի երեսփոխանական նոր ընտրութիւնը լրջանան:

— Ս. Պատրիարքն հինգշաբթի անուրբեան գնաց գլխաւոր նախարար Սայիտ փաշայի, զինուորական գործոց նախարար Ղազի Օսման փաշայի և այլ նախարարաց ունեց:

— Կովկասու ուսանական սպա յախուտի անդամներէն Հայազգի հաղարարեալ Պ. Սամսոն Սերկիւնիլի Զավրիանց՝ որ բաց ի ուրիշ պաշտօններէ, Ռուս-թրքական սահմանաց յանձնաժողովին մէջ ալ գտնուած է, մայրաքաղաքս եկաւ ուսանական գետն պանտաշան զինուորական երկրորդ կցորդի պաշտօնով:

— Երկրորդ աստիճանի երկրորդ կարգի պաշտօնատար անուանեցաւ Իզմիրի կառավարական թարգման մեծապատիւ Տիրան Էֆէնտի Թաղթագետն:

Մեր Պատրիարքը

Ըստ մեր խոստման, այսօր կը հրատարակեմք՝ Ս. Պատրիարք Հօր կողմանէ տու մեզ ուղղեալ և լրագրոյս նախորդ թերթին մէջ հրատարակեալ գրոյն համար մեր տալիք պատասխանը:

Ինչպէս ազնիւ Բնթերցողք տեսան, Ս. Պատրիարք Հայրն իւր գրոյն մէջ կըսէ՝ « Ձեր թերթին « 1571 թուոյն մէջ խել մը խօսքեր մեր բերանը դրած էք, « իբր թէ մեր խորհրդականաց « նկատմամբ խօսած լինիմք ընդ « հանուր ժողովոյ դիւանին և « վարչական խորհրդին առ մեզ « ներկայացած ատեն. ծայրէ ի « ծայր սխալ են լրագրոյդ մէջ « այս մասին գրուածներն, և մեր « այնպիսի խօսքերը ըրած չեմք, « զորս կհրատարակէք: »

Մեր ունեցած ծանօթութեանց վրայ կրնամք պնդել թէ՛ սխալ չկայ այդ մասին մեր հրատարակածներուն մէջ, և Ս. Պատրիարք Հայրն ըրած է այնպիսի խօսքեր, ի ներկայութեան Եռսոսփեան Տիգրան, Մէյրէմբուլի Յարութիւն, Ազնաւոր Սերովբէ, Ղազարոսեան Գրիգորոստուր, Առաքել Ալթուն - Տիւրքի, Մելիքեան Գարեգին և Մելիքեան Մըկըրտիչ Էֆէնտիներու. ասոնցմէ զատ՝ ներկայ գտնուած են Ս. Առաքել պէյ Թ. Տատեան և ուրիշ մէկերկու անձանց հետ խօսքի մեղական խորհրդոյ ատենապետ Շահպազ Եղիա Էֆէնտի, որոյ բնակարանը կը գտնուէր Նորին Սրբազնութիւնը: Եւ այս անգամ կ'յաւելուէր թէ, երբ Ս. Պատրիարքը Եռսոսփեան Էֆէնտիի համար ըսեր է թէ՛ « Ամենայն ինչ գործել կ'ստատանայ, բայց չգործէր: » Մէյրէմբուլի գուրի Էֆէնտի առաքելք է թէ՛ « Եռսոսփեան Էֆ. այն խոստմունքը չկատարէր, որք անկարելի են. բայց երբ զանկարելիս կատարել կ'սկսէն այլ, ներք մըտնելով՝ կ'ստիպուի խոստանալ. » իսկ Ս. Պատրիարքը « Ոչ, յարեր է չեղեղով, ամենայն ինչ գործել կ'ստատանայ, բայց չգործէր: » Թէ՛ Եռսոսփեան Տիգրան և թէ՛ Մելիքեան Գարեգին Էֆէնտիներու համար Ս. Պատրիարքին ըսած խօսքերն՝ գուրսը բազմաց պատմած են ներկայ գտնուողները, մին ծանր համարելով, միւսն ջաշայտնելով արտասանութեան խոստութեան վրայ, և ուրիշ իրաւացի գտնելով: Այսպիսի հրապարակաւ եղած խօսքեր ի հարկէ դադարի չէին մնար, մանաւանդ որ դադարի պահելու խոստում ուղղուած և արուած

չէր, մանաւանդ որ եթէ պէտք էր դադարի մնալ՝ պէտք չէր այդ բանակցութեան ժամանակ հրապարակաւ արտասանել, և մանաւանդ որ ներկայ գտնուողն ըսն շատը ազգային ժողովոյ կողմանէ դացած լինելով՝ չէին կրնար դադարի պահել ծանօթութիւն ուղող երեսփոխաններէ: Նաեւ կ'պնդեմք այս առթիւ, թէ Ս. Պատրիարք Հայրը անտեսական խորհրդական Մելիքեան Գարեգին Էֆէնտիի համար՝ այդ բանակցութեան օրէն յառաջ ալ քանիցս և մինչեւ իսկ յետոյ դիտողութիւններ ըրած է: Կրնամք յականէ յանուանէ նշանակել մեզ պատմողները, կրնամք ծանուցանել նաեւ այդպիսի խօսքերուն ուր, ո՛ր օր և ո՛ր ժամ արտասանուիլը, բայց զանց կ'ընեմք. ուրիշ բան է, եթէ այլք եւս ելնեն « Ծայրէ ի ծայր սխալ է » ըսն մեր գրուածներուն համար. յայնժամ յակամայս կ'պարտաւորեմք մանրամասնութեամբ գրել, և ուրիշ միջոցներ առաջարկել մեր գրածներուն անսխալութիւնն հաստատելու համար:

Արդ՝ անշուշտ պիտի հարցուի, թէ ուրեմն Ս. Պատրիարք Հայրն ինչո՞ւ « Ծայրէ ի ծայր սխալ են » կ'գրէ յիշեալ երկու խորհրդականաց նկատմամբ իւր բերանը դրուած խօսքերուն համար: Կ'կարծեմք, թէ Նորին Սրբազնութիւնը նկատելով որ իւր խօսքերուն հրատարակութեան վրայ վշտացած են խորհրդականք, և ըստ որում ինքը փախկասիրտ լինելով չուզէր և ոչ զոր վշտացուցած լինիլ, ստիպուել է այդ աղաքարութիւնն ուղղել առ մեզ: Լռութեամբ կանցնէինք և կրնաքունէինք սխալ ծանօթութիւններ հրատարակած լինիլ, և կրնաքունէինք մեր լրագրական պատիւը զոհել, եթէ « Ծայրէ ի ծայր սխալ են » ըսուած չլինէր, եթէ՛ խնդիրն հանրական չլինէր, և եթէ՛ խորհրդականաց թերութեանց ի ծածուկ մնալն օգտակար լինէր Ազգին համար: Տարակոյս չկայ, թէ ի հաճոյս մասնաւորաց՝ հանրական շահեր զոհելու չափ փախկասիրտութիւնն, իբրեւ չափազանցութիւն, վնասակար է ուրիշ ամեն չափազանցութեանց վնասուց չափ և առաւել քան զառաւել: Թերութիւններ՝ որք ազգին համար վնասաբեր են, և որք մինչև Պատրիարքին հրաժարմանց ներքին պատճառներուն շարքին մէջ կը գտնուին, անյապաղ բառեալ անհրաժեշտ հարկ է՝ մանաւանդ մեզի պէս բաղմակարօտ ազգի մը համար, դեռ վնասներն չա-

ւեյցած՝ ինչպէս գիտեցինք մեր
1871 թուով դրած յօդուածովն
ալ: Կհամարիմք, թէ մեր այս-
պէս մեր լրագրական պարտաւո-
րութիւնը կատարած կըլլամք:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Երէկ իզմիրէն առնուած տե-
ղեկութեանց նայելով՝ Միտհաթ
փաշայի հարցաքննութիւնն ըս-
կըսեր է: Կըսուի, թէ Ռիշտի
Միտհաթ՝ Նուրի և Մահմուտ
փաշաներն՝ թողաւցի փէհլիւն
Մուսթաֆան, ճէզայիրի Մուս-
թաֆան և պահանջող Մէհմե-
տը կանչելով, 100 ական լիւրայ
ամսականով պալատան մէջ պաշ-
տօնեայ ըրեր, ամեն մէկուն 30
ական լիւրա հանգերէի դրամ
տուեր, և նոցա սպաննել տուեր
են զՍուլթան Ապտ-իւլ-Ազիզ:
Կըսուի նաեւ թէ, սպանեալ
Սուլթանին քով գտնուած սուրբ
(Սուլթան Սէլիմէն մնացած) Ֆախ-
րի պէյ գողցեր է:

Օրուան կարևոր և հետաքրք-
րական խնդրոց գլուխն անցած
է, Սուլթան Ապտ-իւլ-Ազիզի
սպանման եղեւնագործութեան
քննութիւնը: Միտհաթ փաշա՝
որ իզմիրի գաղղիական հիւպա-
տոսարանը ապաստանած էր,
վերջապէս ստիպուել է ելնել
անտի, անձնատուր լինել տեղ-
ւոյն զինուորական հրամանա-
տար Հիւսի փաշայի, և զօրանոցը
տարուել բանտարկուել է. որով-
հետեւ մայրաքաղաքիս դեսպա-
նը՝ փարիզէն ընդունած հրահան-
գին վրայ՝ հեռագրեր է իզմիրի
գաղղիական հիւպատոսին թէ,
«Գաղղիոյ արտաքին գործոց նա-
խարարն կազմարարէ որ գաղ-
ղական հիւպատոսարանը չը
«կրնար Միտհաթ փաշայի հա-
մար ապաստանարան լինիլ, և
«հետեւաբար՝ պէտք է որ այդ
«մարդուն այսուհետեւ գաղ-
ղական դրօշակին ներքեւ ժամ
«միակ չմնալուն ճարը գտնէք»:
Մայրաքաղաքիս միւս գեսպա-
նաց կողմանէ ալ այս իմաստով
հեռագրեր քաշուել են իզմիրի
հիւպատոսաց: Այսու ամենայնիւ
Միտհաթ փաշա դարձեալ գորս
եղնել չէ ուզեր, և հիւպատոսն
նորա թախանձանաց վրայ՝ երկ-
րորդ անգամ հեռագրեր է փո-
սոյ գեսպանին, բայց արդիւնք
մը չէ տեսնուել, և հետեւա-
բար Միտհաթ փաշա յանձնուել
է հրամանատարին: Գաղղիական
հիւպատոսարանը գտնուած ժա-
մանակն, գատական գործոց նա-
խարարին կողմանէ իզմիրի փոխ-
կուսակալին միջոցաւ առ ինքն
ուղղեալ հեռագրոց պատասխա-

նել է թէ Պօլիս կուգայ օտար
դրօշակի մը պաշտպանութեան
ներքեւ: Եթէ գեսպանաց պաշտ-
պանութեան ենթարկեալ դա-
տարան մը նշանակուի: Քանի մը
ժամէն յետոյ հիւպատոսարանն
փոխելու պատահաներ է, երբ
լսեր է թէ զինքն հարցաքննուելու
համար գատական անձինք իզմիր
կղերկուին: Եթէ փախած չըլլայ,
առանց բանտարկելու և առանց
պաշտօնէն հանուելու՝ պիտի հար-
ցաքննուի եղեր:

Ըստ Գուրիէ տՕրիանի, Սուլ-
թան Ապտ-իւլ-Ազիզ նահատա-
կին (չէ՛հա. այսպէս անուանել
սկսան թուրք լրագիրը) սպանու-
թեան գլխաւոր մասնակիցը են
նաեւ Հիւսէին Աֆէի փաշա՝ զոր
սպաննեց չէրքէն Հասան. Մէհ-
մեթ Ռիշտի փաշա՝ որ ի Մա-
նիսա քաղաքեալ է և Պօլիս դա-
լու անկարող ըլլալու չափ ծանր
հիւանդ լինելով՝ յատկապէս հար-
ցաքննիչը զրկուած են. Մահ-
մուտ ճէլալէտտին փաշա՝ որ ար-
դէն ի Պօլիս բանտարկեալ է.
նախկին Շէյխ-իւլ-Իսլամ Խայ-
րուլլահ Էֆէնտի՝ որ Մէքքէ քա-
ղաքեալ է և կը հարցաքննուի:
Սպանութեան եղեւն գործող-
ներն են՝ սպանեալ Սուլթանին
երկրորդ սենեկապետ Ֆախրի
պէյ, Մուսթաֆա Փէհլիւն,
կայսերական ագարակին պահա-
պաններէն երկու մարդիկ, կա-
նանոցի երեք գործակալք (հա-
րէմ աղաթը) և երկու սպայք,
որոց մէկն բարձրաստիճան անձի
մը որդին է: Առնցքէ զատ,
գլխաւոր մասնակիցը են Նուրի
փաշա և այլ քանի մ' անձինք:
Մէհմեթը ալ ի լրոյ ծանուցած
թէ, Պէրլինի օսմանեան գեսպան
Սատուլլահ պէյ՝ որ երբեմն Սուլ-
թան Մուրատի առաջին քարտու-
ղար էր, յիշեալ ամբաստանեցոց
կարգէն լինելուն համար փոխել
է Պէրլինէն: Յատուկ մասնա-
խմբի մը միջոցաւ հարցաքննու-
թեան ենթարկեալ են նաեւ այն
բժիշկը, որ սպանեալ կայսեր
համար տեղեկագրած էին թէ
անձնատպանութեան դիմած է:
Որոշուած է, որ հարցաքննու-
թեանց կատարմանէն յետոյ՝ հը-
րապարակաւ գատական ըլլայ
օսմանեան երեսփոխանաց յատ-
կացեալ գահէն մէջ:

Վերջին տեղեկութեանց նա-
յելով՝ Սատուլլահ պէյի փախ-
չին ստուգուած չէ. մայրաքա-
ղաքս կանչուած է՝ Սուլթան
Ապտ-իւլ-Ազիզի կողմանէ առ
Սուլթան Մուրատ ուղարկեալ
թղթի մը վրայ բացատրութիւն
տալու համար, և կիւրծուի թէ
Պօլիս կուգայ անկասկած լինելով:

Փէրլիգութեան աստիճան
տրուեցաւ՝ իզմիրի զինուորական
հրամանատար Հիւսի փաշայի:

— Գոնեայի դատական պաշ-
տօնէից գանգատանոց վրայ, Բ.
Դինէն հեռագրով հարցուել է
տեղւոյն կուսակալին (Խնկիլիզ
Սայիտ փաշա), թէ ստոյգ է որ
ինքն զմարդիկ կծեծէ, և թէ
ինչ բացատրութիւն կուտայ,
եթէ ստոյգ է: Կուսակալն պա-
տասխանել է թէ ո՛րեւէ պա-
տասխանատուութեան տեղի չկայ
որովհետեւ այս գանակոծութիւն
նը քաղաքական գանակոծութիւն
է: Վաղըթ կ'յուսայ, թէ այս
տարօրինակ բառին բացատրու-
թիւն կուտայ յիշեալ կուսակալն:

— Ռուսիոյ կայսեր երկու եղ-
բարքն ու եղբորորդին՝ որ այժմ
Աթէնք կ'գտնուին, Երուսաղէմ
պիտի երթան: Բ. Դրան կողմա-
նէ Ֆէրիզ Ռիզա փաշա նոցա ըն-
դունելութեան համար որոշուած
լինելով՝ առջի օրը մայրաքաղաքէս
մեկնեցաւ:

— Ամերիկայի մէջ, նոր գիւտ
մը ընողն 17 տարուան արտօնու-
թիւն ստանալու համար՝ միայն
7 լիւրա կվճարէ, մինչդեռ Անգ-
ղիոյ մէջ 14 տարուան արտօնու-
թիւն ձեւք բերելու համար 175
լիւրա վճարել օրէն է: Այս պատ-
ճառաւ Անգղիայէն Ամերիկա
կերթան նոր գիւտերու տէրերն,
և Անգղիա՝ 3500, իսկ Ամերիկա
13,000 արտօնութիւն կուտայ
տարին: Այս նկատմամբ, այ-
ժմ Անգղիոյ մէջ խնդիր եղած
է արտօնութեանց ծախքերն թե-
թեւցունել:

ԻԼԱՆ

ԷՎԳԱՅ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Ճէննէթմէքեան պէղմը ալէմ
վալիտէ Սուլթան թապսէրա հաղ-
րէթլերինն էվգաֆը ճէլիլէլէ-
րինտէն Չէնկէլ գարիյէսինտէ
Գուլէլիտէ վաղը մահալլինին պի-
սէնէլլի իճար վէ իհալէ օլու-
նաճաղընտան՝ իսթիճար իթմէյէ
թալիպ պուլունանլերին թարիսի
իլանտէն իթիպարէն օն պէյ կիւն
նիհայէթինէ գատար էվգաֆը
հիւմայուն վարիտտթը ումուլլէյէ
իտարէսինէ կէլմէլէրի իլան օլու-
նուր:

6 մայիս 97

ԻԼԱՆ

ՀԱՐԱԳԵՆԷ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Հարպլէյէ Էրգաֆ անպարը ի-
չուն օթուղ պին գըլէտէն գըրգ-
պին գըլէյէ գատար միւպայեա
օլունաճաղ թըրիկա զէյթունը-
նըն շէրայիթի մուգարէրէսի
վէճհի իլէ միւնաղատաղը պիլիճ-
րա, իշպու մայիսի բուսինին օն

սէրիլինճի բաղար իրթէսի կիւնի
գարարը գաթիսի վիլիլէճէյին-
տէն՝ իթա իթմէյէ թալիպ օլան-
լէրին, վէ օն տօղուղընը սալը
կիւնի եիւղտէ պէյ թէնգիլինէ
րաղիպ պուլունանլերին Հարպլէյէ
նէզարէթի լէվաղլիմաթը ումու-
լլիյէ տայիլէսինէ կէլմէլէրի իլան
օլունուր:

7 մայիս 1884

ԻԼԱՆ

ՀԱՐԱԳԵՆԷ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Խաթամպուլ քեաղըտը՝ թօփ
եէտի եիւղ, պէհէր թօփը դու-
րուշ ալթմըշ պէյ:

Պէյ գուլաճըլգ քէպիր Գաս-
թամունի իփի, առէտ օթուղ պէյ
պին, պէհէր առէտի՝ փարա ալթ-
մըշ պէյ:

Պէյ գուլաճըլգ սաղիր Գաս-
թամունի իփի, առէտ օթուղ
պէյ պին, պէհէր առէտի ելլի
պէյ փարա:

Սէրիլգուլաճըլգ ֆրէնկի իփի,
առէտ իրի պին պէյ եիւղ, պէ-
հէր առէտի փարա գըրգ:

Պէյ գուլաճըլգ թէրպիյէ իփի՝
առէտ իւշ պին պէյ եիւղ, պէ-
հէր առէտի փարա գըրգ:

Տէօրթ գուլաճըլգ Գասթա-
մունի իփի, առէտ պին պէյ
եիւղ, պէհէր առէտի փարա
գըրգ պէյ:

Լօղօղրաֆիա մաթպատաթ իլէ
էլպիտէ վէ մայթապ անպարընա
մահֆուղ նուսուէլէրի վէ շու-
րութը մուգարէրէսի վէճհի իլէ
միւպայիա օլունաճաղ պալատէ
մուրաղգամ եէտի գալէմ էշեա
սիմ մէհիտիյէ օն տօղուղ դու-
րուշ հիսապը իլէ վէ ֆիլաթը
մուրաղգամէլէրի վէճհի իլէ թա-
լիպլէրի էօհաէսինտէ օլուպ՝ իշ-
պու մայիսի բուսինին օն իւշիւն-
ճի չարէնպիս կիւնինէ գատար
պէհէր կիւն միւնաղատալէրինն
իճարալ իլէ մէղբիւր կիւնտէ գա-
րարը գաթիսի վիլիլէճէյինտէն՝
իթա իթմէյէ թալիպ օլանլերին,
վէ օն աէօրտինճի փէնչէնպիս
կիւնի եիւղտէ պէյ թէնգիլինէ
րաղիպ պուլունանլերին Հարպլէյէ
նէզարէթի լէվաղլիմաթը ումուլլիյէ
տայիլէսինէ կէլմէլէրի իլան օ-
լունուր:

7 մայիս 1884

ԻԼԱՆ

ՀԱՐԱԳԵՆԷ ՆԷՉԱՐԷԹԻ

Սարը թէլ, գըլէ եէկիլմի սէ-
քիգ պին, պէհէր գըլէսի դու-
րուշ օն իւշ, փարա օն պէյ:

Գունտուրա գարսօլը, առէտ
եէտի միլին եէտի եիւղ պին.
պէհէր պին առէտի՝ դուրուշ իւշ,
փարա պէյ:

Իլը պաթալ քեաղըտը, թօփ
եէտի եիւղ էլլի, պէհէր թօփը՝
գուրուշ եիւղ տօղսան պէյ:

Փամուգտան մամուլ չապըր
էշեաթը, գըլէ եէկիլմի իրի պին
իւշ եիւղ, գուլաճըլգ գըլէ իլլի

պին պէշ երևոյ, ետքն իրիկի վէ
գընէ պին իրի երևոյ հարզ իրի
վէ գընէ տէօրթ երևոյ, սարած
իւրի պէշէր գընէսի օն ալթը
զուրուշ երևոյ իւրա .

Գապա սկսած փէշգիւմալ, ա-
տէտ իւր պին, պէշէր առէտի
օն պէշ զուրուշ .

Ինճէ չըգմա փէշգիւմալ, առէտ
պէշ պին, պէշէր առէտի զու-
րուշ օն պէշ .

Գապա չըգմա փէշգիւմալ, ա-
տէտ իրի պին պէշ երևոյ, պէ-
շէր առէտի զուրուշ օն տէօրթ .

Պալ սարգըսը՝ առէտ իւր պին,
պէշէր առէտի զուրուշ օն իւր .

Գապա արգա հալլուսը՝ առէտ
իւր պին պէշ երևոյ, պէշէր ա-
ռէտի զուրուշ օն տէօրթ .

Ինճէ արգա հալլուսը, առէտ
պէշ երևոյ, պէշէր առէտի զու-
րուշ օն տէօրթ .

Երևոյ հալլուսը՝ առէտ իւր պին,
պէշէր առէտի զուրուշ տէօրթ .

Պէյթօզ գալէվրախանէսի իւր
էլլիսէ անպարնա վէ մաթալա-
այէ մահփուզ նուսանէլէրի վէ
չուրուլթը մուգարէրէսի վէճհի
իւր միւլայիա օլունաճադ պալա-
տէ մուրազգամ օն պիր գալէմ
էշեա սիւմ մէճիտիյէ օն տօգուզ
զուրուշ հիսապը իւր վէ ֆիլաթը
մուրազգամէլէրի վէճհի իւր թա-
լիսլէրի էօհտէսինտէ օլուպ իշ-
պու մայիսի բուսինին օն պիրին-
ճի փաղար իրթէսի կիւնինէ գա-
տար պէշէր կիւն միւնազապալէ-
րինին իճրաթը իւր մէգըր կիւն-
տէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէ-
յինտէն իթա իթմէյէ թալիպ օ-
լունալէրին, վէ օն իրինճի սալը
կիւնի երևոյտէ պէշ թէնգիլինէ
բաղիպ պուլունանլէրին Հարպիյէ
նէգարէթի լէվաղիմաթը ումու-
միյէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իւր
օլունալէր : 2—2

3 մայիս 1884

Ի.Ա.Ն

Է.Վ.Գ.Ա.Ն ՆԵՉԱՐԵԹԻ

Ճէննէթմէքեան պէշգիւմալ
վալիտէ սուլթան թապէսէրահա
հաղրէթլէրի էվգաֆը ճէլիլէսին-
տէն ճիլէ գաղաթնտա քիային
ալթը գօրուսընքն հասըլաթը աշ-
րիյէ վէ բուսուսմաթը օթլաղիյէ
վէ սայիրէսինին տօգսան ալթը
վէ ետի սէնէլէրի հասըլաթը
եէկըրմի պէշ պին զուրուշ պէ-
տէլ իւր մահալի թալիպի էօհ-
տէսինտէ պուլունաթընտան բու-
սուսմաթը մէգըրէրէնին զիյատէ
պէտէլ իւր իթիլաթնա թալիպ
պուլունանլէրին թարիսի իւր
տէն նիհայէթ օն պէշ կիւնէ գա-
տար էվգաֆը հիւսայուն վարի-
տաթը ումուսիյէ իտարէսինէ
կէլմէլէրի իւր օլունալէր : 3—3

30 նիսան 1884

Ի.Ա.Ն

ՀԱՐՊԻՑԻ ՆԵՉԱՐԵԹԻ

Գապանը տաղիդ, վէ պէշ վէ
ֆէն վէ տէպաղլաննէ վէ իդ-
միտ ֆապրիգալէրի իլուն պիր
սէնէլէր օլունալ վէ շէհրիյէսինէ
խապէթ իտէն մըդտարը թէս-
լիւմ իտիլմէք իւզըն միւլայիա
օլունաճադ օլան երևոյ սէքսէն
պին գանթար պիրինճի նիւրա-
թըլ մատէն քէօմիլինին պէշէր
գանթարը շէրայիթի մուգարէ-
րէսի վէճհի իւր սիւմ մէճիտիյէ
օն տօգուզ զուրուշ օլունալ
սէքիլ զուրուշ թալիպի էօհտէ-
սինտէ օլունալ իշպու մայիսի բու-
սինին օն սէքիլինճի բաղար իր-
թէսի կիւնինէ գատար հէր կիւն
միւնազապալը պիլ իճրա գարարը
գաթիսի վիրիլէճէյինտէն իթա
իթմէյէ թալիպ օլունալէրին, վէ
օն տօգուզընքն սալը կիւնի երևոյ-
տէ պէշ թէնգիլինէ բաղիպ պու-
լունանլէրին Հարպիյէ նէգարէթի
լէվաղիմաթը ումուսիյէ տայիրէ-
սինէ կէլմէլէրի իւր օլունալէր :
29 նիսան 1884 3—3

Ի.Ա.Ն

ՀԱՐՊԻՑԻ ՆԵՉԱՐԵԹԻ

Հարպիյէ երգադ անպարը ի-
լուն միւլայիա օլունաճադ օլան
էլլի պին գընէտէն ալթմըլ պին
գընէյէ գատար Հալէպ եաղը-
նըն շէրայիթի մուգարէսի վէճ-
հի իւր պէշէր գընէսի սիւմ մէ-
ճիտիյէ օն տօգուզ զուրուշ օ-
լունալ օն իրի զուրուշ օթուզ
փարայա թալիպի էօհտէսինտէ
օլունալ իշպու մայիսի բուսինին
օն իւլինճի չարշէնպիհ կիւնինէ
գատար հէր կիւն միւնազապալը
պիլ իճրա գարարը գաթիսի վի-
րիլէճէյինտէն իթա իթմէյ թա-
լիպ օլունալէրին, վէ օն տէօր-
տիւնճի բէնշէնպիհ կիւնի երևոյ-
տէ պէշ թէնգիլինէ բաղիպ պու-
լունանլէրին Հարպիյէ նէգարէթի
լէվաղիմաթը ումուսիյէ տայիրէ-
սինէ կէլմէլէրի իւր օլունալէր :
2 մայիս 1884 2—3

Ի.Ա.Ն

Է.Վ.Գ.Ա.Ն ՆԵՉԱՐԵԹԻ

Վալիտէի մաճիտ հաղրէթը շէհ-
րիյարի ճէննէթմէքեան սուլթան
Ապտ-իւլ-Մէճիտ Խան Ղազի
թապսէրահա հաղրէթլէրին էվ-
գաֆը ճէլիլէրինտէն Գաղայի եր-
պատաթ թէլըգօս նահիյէսի տա-
լիլինտէ վաղը իթիլաթնա գա-
րիյէսինին աշար հասըլաթը իւր
օթլաղիյէ բուսուսմը վէ ֆրուն-
ճըգ չայըրը քէյահ հասըլաթը
իշպու տօգսան ետի սէնէսի
մարթը իտիլաթնաթնտան իթի-
պարէն պիր սէնէլիյի մաղթուէն
թալիպինէ իլգամ գըլնաճաղըն .

տան թալիպ պուլունանլէրին ի-
լանը թարիլինտէն օն պէշ կիւ-
նէ գատար շէհրի էմանէթի ճէ-
լիլէսի տալիլինտէ քիային գօր-
տան էվգաֆ մուհապէսիլիլինէ
միւրաճաթ իթմէլէրի իւր օ-
լունալէր : 3—3
30 նիսան 1888

Կ. ՀԱՉԱՐԵԱՆ

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԾԽԱԽՈՏԻ

Ծխախոտի հանրածանօթ վա-
ճառականներէն Հաղարեան Կա-
րապետ էֆէնտի որ երկար ժա-
մանակէ հետէ Եւրոպիոյ հե-
ծխախոտի վաճառականութեան
յարաբերութիւն ունենալով մեծ
հմտութիւն ու փորձառութիւն
ստացած է, իւր տրամադրութեան
ներքեւ առած է այս անգամ
երբեմն «Գանտիլլի» անուանեալ
գործարանը : Արդէն յայտնի է,
թէ Հաղարեան էֆէնտի յատուկ
գործակալներ ունի Եֆէնիճէ, Տը-
րամա, Քալաթ, Սամուռ, Պաֆ-
րա և Տրապիզոն . հետեւարար
ընտրութեան ու ածանութեան
համար մեծ գիւրութիւններ կըն-
ծայէ . ուստի յիշեալ գործարա-
նը գիւմալ ամեն կարգի յաճա-
խորդք անտարակոյս գոհ պիտի
լինին : Յատուկ յանձնարարու-
թիւնը ալ ճշդիւ կ'կատարուին
ամեն ճաշակի յաճախորդաց հա-
մար : Եւրոպա զրկուելիք ծխա-
խոտք ազատ են պանտրօյի
տուրքէ :

Գործարանն է Պօլիս Մըրըր-
չարչըր անկիւնը Գէթէնճիլէր-
պաշը, Ետիքարճի խան թիւ 106

ՄԻՀՐԱՆ ԷՖ. ԱՐԻԿԵԱՆԻ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆ ԿՈՒԹԻՒՆ Ք

Տարբեր Գերախնայեալ Օսմանեան
լէզուի, 5 դրուշ .

Կէլտէլէ մուհարրէրաթը բէս-
միէ վէ զայրի բէսմիէ, որ այլ
և ալ ձեռաղիր գրութիւններ
կը պարունակէ, 6 դր .

Հարբէր օսմ. արար. և պարս.
լէզուի, հանգերձ արտասանու-
թեամբ և թարգմանութեամբ .
3 դրուշ .

Իտալիէ Էֆէնտէ օսմանի, որ մի
օրուն մէջ ուսանելի և 32 ե-
րեսէ բաղկացեալ թուրքերէն քի-
րական մ'է, 100 վրդ :

Նորայրի Գաղղիարէն - Հայե-
րէն բառարանին 500 թերթն ևս
հրատարակեցաւ :

PILULES HOLLOWAY

ԴԵՂԱՅԱՅՔ ԳՈՒՐՈՒՄԻՆԻ

Լեարդի, ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիստ ընտիր է սոյն դեղահամը . ա-
մեն ջղային տկարութեան ու ժաթա-
փութեան և տիրութեան համար . կը
ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ ան-
շափաւորութեանց հետքերը : Մտի և
երիկամանց վրայ օգտակար ազդեցու-
թիւն մ'ունի . արիւնը մաքրելով նոցա
խանգարեալ վիճակը կը կանոնաւորէ,
և գրգռելով կենսական գործարանները
կը զօրացնէ : Իւր դեղական մեծ ազ-
դեցութեամբ սրտախառնութիւն, կուծ-
ուութիւն, մաղձային հիւանդութիւն-
ներ, որովայնի մէջ լցուած կազեր .
զլիկ ցաւեր կը վանէ, մարտդութիւնը
կը չափաւորի, և մարմինը մաքրուե-
լով բոլոր այն աղտոգորութիւններէ որ
չատ անգամ զանազան հիւանդութեանց
սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ ու-
ժեղ և բնական զիրքը կը զգենու :

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՂՈՒՄԻՆԻ

Մարթային հիւանդութիւնք և վէրք
բուժելու մասին ունեցած պայտամա-
կան յատկութեանցը Հիւստաւերը լը-
նաւ ուրիշ դեղ մը . հին կամ նոր թու-
նաւոր վէրքեր, ուռեցք, քաղցիկեղ
(շէրէշէշէ), սրունից և ստեանց վէր-
քեր կամ բուրդովին կանցնին և կամ կը
լուսանան . օգտակար է նաեւ հարբուսի,
հազի, սրտի բարախման, մանաւանդ
օգացաւ (եւլ) ըստած հիւանդութեան .
Իւր կազըրիւր, և զօրաւոր ազդեցու-
թեամբը իւր (պէրաճա) հիւանդու-
թեան պակասիչ զօրութիւնը ինչ
աստիճան ո՛ր ըլլայ կը դիմագրաւէ :

Այս դեղերուն գործածութեան ե-
ղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր
տփի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դե-
ղավաճառներու քով, և մասնաւորա-
պէս Պահճէ գարու թաշ խանի կող-
մերը Պ . Գապարեանի դեղարանը
ն . 7 կը ծախուի :
Աւելի առնել ուղղող կը հրաւիրուի
առ հեղինակին տօքթօր Հոլլուէն Ի
Լօնտօն Օքսփօրտ փողոց թիւ 533 :

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ

8 Մայիս 1881

Քօնստանտէ	17 — 57
Երկաթուղեաց	Ձրնդ. 39 — 50
Թրամուէյ	Օ. Լ. 5 — 70
1863ի փոխառութիւն Ձրնդ.	81 —
1865ի » »	81 —
1869ի » »	81 —
1872ի » »	26 — 20
Օսմանեան ժրան 100 դշէն	
Մէհիտիյէ	107 — 58
Մէթալիք	206 — 20
Հինգնոց	222 —
Վեցնոց	118 — 20
Պղինձ	670 —
Թղթաղրամ	950 —
Ռուսիոյ Բօլ	90 — 18
Գաղղիական լիբա	87 — 20
Անգղիական »	110 — 7
Գրիմից	51 — 25

ՏԵՕՐԷՆ ԿԻ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ

ՏԵԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԳԱՐԵԱՆ
Կ. Պօլիս Սուլթան Համամ